

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้วิธีการพนันขั้นต่อ

ร้อยตำรวจโทวิเชียร แสงพิทักษ์

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-634-770-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17391349

GAMBLING AS AN ELECTION CAMPAIGN TACTIC

Police Lieutenant Wichean Sangpitak

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-634-770-5

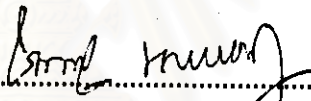
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้วิธีการพนันขันต่อ
โดย ร้อยตำรวจโท วิเชียร แสงพิทักษ์
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด ขงษ์ทองคำ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

สถาบันวิทยุเชิงรุก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิเชียร แสงพิทักษ์, ร.ด.ท. : การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้วิธีการพนันขันต่อ
(GAMBLING AS AN ELECTION CAMPAIGN TACTIC)

อ. ที่ปรึกษา : ร ศ. ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 167 หน้า. ISBN 974-634-770-5

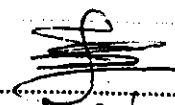
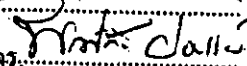
การศึกษาเรื่องนี้มุ่งศึกษาอำนาจ และอิทธิพลของการพนันขันต่อที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 โดยมีสมมุติฐานว่า การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 โดยการใช้การพนันขันต่อทำให้ได้คะแนนเสียงมากกว่าที่ควรจะเป็น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ของเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบจัดช่วงชั้นและแบบตามแต่เผชิญผสมกัน จากตัวอย่างวิจัย 201 คน เก็บข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างโดยการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม ระหว่าง วันที่ 1 กุมภาพันธ์ - 20 กันยายน 2539

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ประมาณร้อยละ 10 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตสัมพันธวงศ์ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเนื่องจากอิทธิพล ของการพนันในการเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ใน 4 ยอมรับว่า ได้ไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ได้ทายพนันไว้เพื่อหวังจะชนะการทายพนันและหวังที่จะได้รับเงินรางวัลจากการเล่นทายพนัน ซึ่งสนับสนุนข้อสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับตัวผู้ดำเนินการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หรือ "หัวคะแนน" แล้ว ถือว่าการพนันขันต่อในการเลือกตั้งให้ประโยชน์สองทางคือ ทางแรก ถ้าชนะการเลือกตั้งผู้สมัครของฝ่ายตนจะได้เป็นผู้แทนราษฎร ทางสอง ถ้าแพ้การเลือกตั้งตนเองก็จะได้รับเงินที่ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้เล่นทายพนันไว้.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาการปกครอง.....
สาขาวิชาการปกครอง.....
ปีการศึกษา2539.....

ลายมือชื่อนิสิตร.ด.ท.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร.ศ.ดร.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

** C731630 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD:

GAMBLING / ELECTION CAMPAIGN / VOTE / POLITICS

WICHEAN SANGPITAK, POL. LT. : GAMBLING AS AN ELECTION CAMPAIGN

TACTIC. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRONSAK PHONGPHAEW, Ph.D.

167 pp. ISBN 974-634-770-5

This research is aimed at studying the power and influence of gambling as an election campaign tactic in the general election in Sumpantawong district on the 2nd July 1995. The hypothesis of the research is that the election campaign in Sumpantawong district is involved in exploiting the gambling for gaining more votes than what it would really have taken place.

The population taken in this study is those who are entitled to vote and actually did cast their votes in the general election on the 2nd July 1995 in Sumpantawong district, Bangkok. The methods used in the research are the use of twenty-two hundred questionnaires of both stratified and accidental sampling methods, and data-collection from random observations, interviews, and questionnaires during the 1st February and the 20th September 1996.

The outcome of the study can be summarized as follows. In the general election of the 2nd July 1995 in Sumpantawong, Bangkok, ten percent of the voters in the constituency has been influenced by the gambling in the election. The three-fourth of the sampling groups admitted that he/she voted for the candidate on whom he/she had gambled with expectation of winning his/her bet. Accordingly, this result has confirmed the set hypothesis. As regards the election campaigner or "the influentials", the gambling in the election campaign renders twofold benefits, namely, either their candidates win the election or they win the gambling money from losing in the election.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... GOVERNMENT.....

สาขาวิชา..... GOVERNMENT.....

ปีการศึกษา..... 1996.....

ลายมือชื่อนิสิต..... POL. LT.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ASSO. PROF.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาโดยมุ่งประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น มิได้มีเจตนาที่จะทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดเสียหาย หรือทำให้เป็นที่ถูกเหยียดหยามจากสังคม

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสำเร็จล่วงมิได้ หากแต่ได้รับความเมตตาจากรองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ประหยัด หงษ์ทองคำ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ กรรมการ และคณาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ปราสาทวิชาความรู้ทางวิชาการและข้อมูลต่างๆ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ท่านได้กรุณาให้ความรู้ทางด้านทฤษฎีวิจัยข้อมูลและเอกสารอย่างมหาศาล รองศาสตราจารย์ประหยัด หงษ์ทองคำ ท่านกรุณาให้คำแนะนำ รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตชนารักษ์ ท่านกรุณาแนะนำ จนทำให้การศึกษาสำเร็จล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้กรอกแบบสอบถามทุกท่าน ที่สละเวลาอันมีค่ากรอกข้อมูลในการศึกษาวิจัย จนได้ข้อมูลตามความมุ่งหมายของสมมุติฐาน

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณ บุพการีที่ล่วงลับไปแล้ว และหากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ทางสังคมไม่ว่าจะเป็นทางวิชาการหรือทางใดๆ ก็ตาม ผู้ศึกษาขอมอบกุศลกรรมอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แด่บุพการีที่ล่วงลับไปแล้วขอให้ท่านได้รับกุศลกรรมเหล่านี้ ด้วยเทอญ "อิหังเม ญาตินัง โทตุ สุขิตา โทตุ ญาตะโย"

ร้อยตำรวจโทวิเชียร แสงพิทักษ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญรูปประกอบ	ฏ
บทที่	
1 บทนำ	1
สภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สภาพการณ์ทั่วไปก่อนการเลือกตั้ง.....	1
สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการยุบสภา.....	4
การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยการซื้อเสียง.....	8
การซื้อเสียงกับการพนัน.....	11
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	12
สมมุติฐานการศึกษา	13
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา.....	13
นิยามศัพท์สำคัญ.....	14
วิธีการศึกษาวิจัย.....	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	16
การนำเสนอข้อมูล.....	16

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	18
	แนวความคิดเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....	18
	บทบาทและการทำงานของห้วคะแนน.....	28
	สิ่งที่ห้วคะแนนได้รับจากการซื้อเสียง.....	30
	การใช้วิธีชักจูงของห้วคะแนน.....	30
	แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลและอำนาจในความสัมพันธ์เชิงการแลกเปลี่ยน.....	32
	สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลและอำนาจในความสัมพันธ์ เชิงแลกเปลี่ยน.....	36
	แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจและอิทธิพลในระบบอุปถัมภ์.....	37
	สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจและอิทธิพลในระบบอุปถัมภ์.....	43
	แนวความคิดเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์ ผู้รับการอุปถัมภ์ คนกลาง.....	44
	สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์ ผู้รับการอุปถัมภ์ คนกลาง.....	48
	แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน.....	49
	สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน.....	51
3	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งกับการพนันขั้นต่อ.....	52
	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	52
	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในอดีต.....	52
	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในปัจจุบัน.....	57
	การพนันในต่างประเทศ.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	การพนันในประเทศไทย.....	64
	การพนันขั้นต่อ.....	64
	ประวัติการพนันในประเทศไทย.....	65
	การพนันและการขั้นต่อคืออะไร.....	66
	ค่านิยมของคนไทยที่ชอบเล่นการพนันขั้นต่อ.....	67
	การใช้กลวิธีการพนันในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....	72
	เหตุการจำลอง.....	76
	โครงสร้างแนวความคิดและสมมุติฐาน.....	78
4	วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
	สภาพโดยทั่วไปของเขตสัมพันธวงศ์.....	81
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	82
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
	การทดสอบเครื่องมือ.....	88
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
	การให้คะแนนแบบสอบถาม.....	89
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
5	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
	อิทธิพลของการพนันขั้นต่อที่มีต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	96
	แบบแผนพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนไทย.....	96
	ค่านิยมของคนไทยเกี่ยวกับการพนันขั้นต่อ.....	97
	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	ระดับความนิยมของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	100
	การใช้วิธีเริ่มต้นจากตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น.....	102
	กฎ กติกา เงื่อนไขของการพินัยข้อต่อ.....	104
	อิทธิพลของการพินัยข้อต่อที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง...	110
	กระบวนการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	111
	อิทธิพลของการพินัยข้อต่อที่มีต่อผลการเลือกตั้ง.....	120
	สรุป.....	122
6	บทสรุปและเสนอแนะ	123
	ข้อเสนอแนะ.....	131
	รายการอ้างอิง	132
	ภาคผนวก ก.	139
	ภาคผนวก ข.	143
	ประวัติผู้เขียน	167

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 สรุปสถิติผลการจับกุมเกี่ยวกับการพนัน ปี พ.ศ. 2534	68
3.2 สรุปสถิติผลการจับกุมเกี่ยวกับการพนัน ปี พ.ศ. 2535	68
3.3 สรุปสถิติผลการจับกุมเกี่ยวกับการพนัน ปี พ.ศ. 2536	69
3.4 สรุปสถิติผลการจับกุมเกี่ยวกับการพนัน ปี พ.ศ. 2537	69
3.5 สรุปสถิติผลการจับกุมเกี่ยวกับการพนัน ปี พ.ศ. 2538	70
3.6 เปรียบเทียบจำนวนผู้เล่นการพนัน ปี พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2538 กับจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง	70
4.1 แสดงจำนวนประชากรทั้งหมดและจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ของเขตสัมพันธวงศ์.....	82
4.2 จำนวนผู้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเขตสัมพันธวงศ์.....	83
4.3 ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	92
5.1 ค่านิยมของคนไทยที่มีต่อการพนันขั้นต่อ.....	98
5.2 การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	99
5.3 ระดับความนิยมของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง....	103
5.4 กฎ กติกา เงื่อนไขของการพนันขั้นต่อ.....	105
5.5 การประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	115
5.6 อิทธิพลของการพนันที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	118
5.7 อิทธิพลของการพนันขั้นต่อที่มีผลต่อการเลือกตั้ง.....	121

สารบัญรูปภาพ

รูปที่		หน้า
2.1	โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์.....	34
2.2	โครงสร้างรูปแบบอิทธิพลและอำนาจในความสัมพันธ์เชิงการแลกเปลี่ยน.....	37
2.3	โครงสร้างของอำนาจและอิทธิพลในระบบอุปถัมภ์.....	44
2.4	โครงสร้างผู้อุปถัมภ์ ผู้รับการอุปถัมภ์ และคนกลาง.....	49
2.5	โครงสร้างปัจจัยที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน.....	51
3.1	โครงสร้างรูปแบบการซื้อเสียงโดยทั่วไปและโดยใช้วิธีการพนันขันต่อ	75
3.2	โครงสร้างการซื้อเสียงต่างๆ ไปซึ่งไม่สามารถควบคุมผู้ลงคะแนนเสียงได้.....	79
3.3	โครงสร้างการซื้อเสียงซึ่งสามารถควบคุมได้โดยใช้วิธีการพนันขันต่อ.....	80
4.1	สรุปกรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
6.1	โครงสร้างกระบวนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้วิธีการพนันขันต่อ.....	127
6.2	โครงสร้างวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้วิธีการพนันขันต่อ.....	129

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย